

در قرآن، حدیث، شعر

و ادبیات عرفانی

علی عبدالوہاب

سر شناسه :

عبدالوهاب، علی ۱۳۲۲

عنوان و نام پدید آور : قلب در قرآن ، حدیث ، شعر و ادبیات عرفانی

علی عبدالوهاب مشخصات نشر: تهران تضمین دانش ۱۳۹۴

مشخصات ظاهری: ۱۹۶ ص

شابک: ۱۰۰۰۰۰ ریال ۲-۴۱-۷۷۴۲-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: قلب - جنبه های مذهبی - اسلام

موضوع: قلب در ادبیات ، شعر و عرفان

رده بندی کنگره: ۱۲۹، ق ۲۳ / BP250/55

رده بندی دیوئی: ۲۷۶۳۲ شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۳۳۱۱۲

نام کتاب : قلب در قرآن، حدیث ، شعر و ادبیات عرفانی

پدید آورنده: علی عبدالوهاب ناشر: انتشارات تضمین دانش

چاپ: یاران - لیتوگرافی: مهران - صحافی: زین

نوبت: چاپ اول - شمارگان: ۱۰۰۰ جلد - طرح جلد: سیراژ علی عبدالوهاب

قیمت: ۱۰۰۰ تومان

شابک: ۲-۴۱-۷۷۴۲-۹۶۴-۹۷۸

ISBN: 978-964-7742-41-2

کلیه حقوق این اثر برای مؤلف و ناشر محفوظ است .

تلفن ناشر: ۰۹۱۲۱۳۴۸۳۱۳ تلفن مؤلف: ۰۹۱۲۱۸۵۰۲۸۸

فهرست عناوین

عنوان

صفحه

۱.....	سخن ناشر.....
۳.....	کتابار مؤلف.....
۵.....	تألیف حضرت الاسلام والمسلمین حاج سید جلال محبی.....
۶.....	توضیحات.....
قلب و خصوصیات آن در قرآن، حدیث و ادبیات عرفانی	
۷.....	معنی قلب در قرآن - الف.....
۱۰.....	معنی قلب در قرآن - ب.....
۱۷.....	نسبت حالات مختلف به قلب در قرآن.....
قلب در احادیث و روایات	
۱۸.....	پیامبر اکرم (ص).....
۲۳.....	امیر مؤمنان حضرت علی (ع).....
۲۹.....	امام حسن (ع).....
۳۰.....	امام حسین (ع).....
۳۰.....	امام سجاد (ع).....
۳۲.....	امام باقر (ع).....

امام صادق (ع) ۳۴

امام کاظم (ع) ۳۷

امام رضا (ع) ۳۹

امام جواد (ع) ۳۹

امام هادی (ع) ۴۰

امام حسن عسکری (ع) ۴۰

امام مهدی (ع) ۴۱

حضرت موسی (ع) ۴۲

حضرت عیسی (ع) ۴۲

قلب در اشعار شاعران عارف و عرفا شاعر

حسین منصور حلاج ۴۵

بابا طاهر عریان ۴۹

خواجه عبدالله انصاری ۵۴

حکیم نظامی گنجوی ۵۹

شیخ فرید الدین عطار نیشابوری ۶۱

حکیم سنائی غزنوی ۶۳

افضل الدین محمد مرقی کاشانی مشهور به بابا افضل ۶۶

مولانا جلال الدین مولوی ۷۰

- ۷۷ شیخ فخر الدین عراقی
 ۸۳ شیخ مصلح الدین سعدی
 ۹۱ شیخ محمود شبستری
 ۹۳ شیخ شمس الدین حافظ
 ۱۰۰ عبدالرحمن جامی
 ۱۰۵ صائب تبریزی
 ۱۰۸ ملا محمد بن فاضل کاشانی
 ۱۱۱ شیخ بهائی
 ۱۱۲ صدر المتألهین شیخ انصاری (ملا صدرا)
 ۱۱۶ ملا احمد نراقی
 ۱۱۸ ملا هادی سبزواری
 ۱۲۱ امام روح الله خمینی
 قلب در دیدگاه دانشمندان، فیلسوفان و عارفان لمان
 ۱۲۶ ثقة الاسلام کلینی
 ۱۲۶ محمد بن جریر طبری
 ۱۲۸ ابوالقاسم قشیری نیشابوری
 ۱۳۰ خواجه عبدالله انصاری
 ۱۳۳ امام محمد غزالی

- ۱۳۷.....ابوجعفر محمد قتال نیشابوری
- ۱۳۸.....افضل الدين مرقى کاشانی
- ۱۳۹.....شهاب الدين سهروردی
- ۱۴۱.....محيى بن محمد بن عربی
- ۱۴۲.....نجم الدين رازی
- ۱۴۴.....شيخ حيد "عزيز بن محمد" نسفی
- ۱۴۶.....عز الدين محمد - کاشانی
- ۱۴۸.....شيخ محمود شبستري
- ۱۴۸.....ملا احمد نراقی
- ۱۴۹.....حكيم لاهيجی
- ۱۵۲.....صدرالمتألهين ملا صدرا
- ۱۵۶.....علامه محمد باقر مجلسی
- ۱۵۷.....ملا محسن فيض کاشانی
- ۱۵۹.....شيخ حسنعلی نخودکی
- ۱۶۱.....امام روح الله خمینی
- ۱۶۲.....دل در فرهنگ پر بار فارسی و مکالمات روزمره
- ۱۶۲.....مثالها
- ۱۶۳.....سرّ نزول قرآن بر قلب پیامبر

نزل دفعی قرآن و آیات آن..... ۱۶۶

قرآن در قلب پیامبر (ص)..... ۱۷۰

پاکان و راسخین در علم..... ۱۷۳

نزل تدریجی قرآن و آیات آن..... ۱۷۸

www.ketab.ir

باسمه تعالی

سخن ناشر

مؤلف محترم جناب آقای علی عبدالوهاب درخصوص حقیقت و اهمیت و جایگاه دل به استناد آیات نورانی قرآن کریم، احادیث، روایات، اشعار و نظریات عارفان و ادیبان و حکیمان دراین اثر گرانسنگ جان کلام را ادا نموده و دریچه‌ای به جهان گسترده و پنهان دل گشوده است، لذا نیازی نیست که ناشناسانه وی گردآوری نموده مطلبی بیفزاید، ولی تقدیم چند بیت شعر از ساعی و عارفان نامی خالی از لطف نیست.

سعدی شیرین سخن علیه الرحمه مقام و عزامت دل را تاجائی برجسته و رفیع معرفی مینماید که گوئی همه آفرینش برای تنبه دل خلق شده است، چنانچه میفرماید:

آفرینش همه تنبیه خداوند دلست دل ندارد که ندارد خداوند اقرار
فروغی بسطامی با بیان دلنشین و حکیمانه خود قلب را از چندان انعکاس حضور دائمی حق تعالی در آن چنین معرفی مینماید:

کی رفته ای ز دل که تمنا کنم ترا کی بوده ای نهفته که پیدا کنم ترا
غیبت نکرده ای که شوم طالب حضور پنهان نگشته ای که هویدا کنم ترا
با صد هزار جلوه برون آمدی که من با صد هزار دیده تماشا کنم ترا

و حافظ ، این عارف دلسوخته یکی از خصوصیات دل را اینگونه بیان میکند:

دلایسوز که سوز توکارها بکند نیاز نیمه شبی دفع صدبلا بکند
ز ملک تامل کوتش حجاب بردارند هر آنکه خدمت جام جهان نمابکند
بس هر کس که در خدمت دل (جام جهان نما) باشد همه حجابها از
پیش روی او برداشته میشود و خداوند دلسوختگان و دل شکستگان را
دوست میدارد و دعای آنها را مستجاب میکند و بقول مولانا:

"بر من دوستی بسته میدارد دوست

دل را به عنا شکسته میدارد دوست "

"زین پس من و دلسوخته یکی را در او

پون دوست دل شکسته میدارد دوست "

اطمینان دارد که این مجموعه مسکن و عارفانه مورد پسند راهیان کوی
دوست قرار گرفته و دعای خیرشان علاوه بر عزت نصیب ناشر نیز
میشود.

مهندس محسن بهانگیریان

دست روزگار و شاید هم تقدیر علیرغم استعداد و میل باطنی ام که شعر و هنر و ادبیات بود، مرا به وادی امور اجرایی کشانید و با آغاز انقلاب اسلامی بواسطه ضرورتها و اولویتها از علایق خود فاصله گرفته و در درجا که نیاز بود به مسئولیتهای تکلیف شده و گوناگون پرداختم، اما در این مدت طولانی و پر مشغله سی و اندی ساله هرگز از کتاب و مطالعه و تحقیق جدا شدم و به هر مطلب جالب و مفید و پندآموزی که میرسیدم رئوس و عناوین آنرا با توجه به عادت همیشگی یادداشت میکردم. بطور معمول تمام جلسات کاری با تلاوت آیاتی از کلام الله مجید شروع میشد و این توفیق بعهد بین بنده شرمنده بود؛ لذا با مراجعه به تفاسیر و سایر منابع نکات، هم و برجسته ای را که بنظر میرسید از قبل یادداشت کرده و در جلسات بیان میکردم که مورد استقبال قرار میگرفت.

بعد از بازنشستگی و کناره گیری از امور اجرایی فراغت حاصل شد تا دگر بار به علایق قبلی و قلبی خود رجوع کنم، اما افسوس که در دوران پیری و در آستانه هفتاد سالگی که: بقول سعدی "عمر برفست و آفتاب تموز" دیگر مجالی برای پرداختن به اندوخته ها و پردازش آنها باقی

نمانده است و همتی سترگ و عنایت و مددی بزرگ از جانب
پروردگار می طلبد ؛ به هر حال از لطف و یاری او مأیوس نباید شد .

"توبای به راه درنه وهیچ مپرس خودراه بگویدت که چون بایدرفت"

لذا با توصیه دوستان صاحب‌دل تصمیم بر آن شد تا کنکاش و جستجوئی

در یادداشتهای موجود نموده و با بازنگری و تنظیم و تکمیل، بعضی از

آنها را که میتواند مفید باشد به رشته تحریر درآورم و نوشته حاضر،

حاصل یکی از آن تلاشهاست، باشد که با دعای خیرخوانندگان عزیز در

حق این حقیر برآید تقصیر، توشه راهی برای آخرت فراهم آورم

انشاءالله. آمین یا رب العالمین

و من الله التوفیر و علیه التکلان علی عبدالوہاب

بسمه تعالی

انسان که اشرف مخلوقات خداست، همه مخلوقات و نعمتهای الهی برای او آفریده شده است و ملاک شرافتش بر سایر موجودات عقل اوست، عقلی که بفرموده امیر کلام حضرت علی علیه السلام چراغ هدایت خدا پرستی است، آنجا که فرمود: "العقلُ ما عُبِدَ بِهِ الرَّحْمَنُ وَاُكْتُبَ بِهِ الْجَنَانُ" بوسیله عقل خدا بندگی میشود و بهشت بدست میآید پس هر کس بیش از حد شرافتش بیشتر، و نشان دهنده میزان عقل هرفردی با استفاده از کلمات حکمت آمیز مولی الموحدين علی علیه السلام کتاب و آثار قلمی او میباشد، قال علی علیه السلام: "کتابُ الرَّجُلِ عُنْوَانُ عَقْلِهِ وَ بُرْهَانُ نُسُلِهِ وَ أَوْلُ الْأَنْضَاءِ فِي أَطْرَافِ أَقْلَامِهَا" نوشته شخص نشانه عقل و دلیل معرفت و دانایی اوست و عقلهای دانشمندان در پیرامون قلم های آنهاست. لذا برادر عزیز و انقلابی و با بصیرت آقای حاج علی عبدالوهاب با حسن انتخاب خویش، موضوع این کتاب را قلب از منظر قرآن، حدیث، عرفان و اشعار شعرا برگزیده های نغز خویش قرار داده و به نحو احسن قلب را ترسیم و معرفی نموده است. امید است نویسنده و خواننده و شنونده همگی از ثمرات آن بهره مند گردند انشاءالله.

سیدجلال محبی

امام جماعت مسجد اعظم امام خمینی (ره)